

AQUESTA NO ÉS LA NOSTRA CRISI! PER QUÈ HEM DE PAGAR-LA?

Els ciutadans i ciutadanes del carrer, els i les que treballem i fem moure l'economia amb el consum diari, som també els que aportem la immensa majoria dels fons de l'Estat, a través dels nostres impostos, que se suposa que són per a millorar el benestar de qui els paguem, mantenint i creant béns i serveis públics.

No obstant això veiem que això no és així, perquè la gran majoria dels mateixos va destinada a engrair les arquas dels que més tenen: especuladors, banquers, empresaris, mafiosos i corruptes; és a dir, les arquas dels que ens estafen i exploten diàriament, els quals, no conformes amb això, quan es trenca el sac de la seva avarícia, ens demanen els nostres diners per a seguir engrair, i els polítics triats perquè administrin aquests diners els hi lliuren sense objecció. És una cosa així com l'estafa de la estampeta, però legal, perquè l'hi lliuren els nostres representants legals a la vista de tots.

Clar que això no és pura casualitat sinó que portem trenta anys de suposada democràcia en la qual lluny d'avançar i consolidar les condicions de vida aconseguides amb anys de lluites i sofriment contra la dictadura, el que hem aconseguit és anar perdent-les a poc a poc fruit de la col·laboració dels polítics d'esquerra i dreta i els sindicalistes corretges de transmissió dels mateixos, als quals van atorgar el diploma de representatiu perquè signessin tot el que es determinava des de les instàncies dels poders polític i financer.

Així hem vist com de tenir una estabilitat laboral, s'ha passat en aquests anys a gairebé un acomiadament lliure i a unes lleis que afavoreixen l'abús d'autoritat patronal, el xantatge permanent i el menyspreu pels drets dels treballadors i la salut laboral, a més d'importants retallades salarials via baixes en els convenis d'empresa o sector i d'una retallada del dret de vaga que el fan gairebé inútil, com el que no es pugui convo-

car vagues de solidaritat de treballadors d'una empresa o sector amb els d'altres empreses, ni es puguin fer vagues alternes entre centres o seccions d'una mateixa empresa.

Per altra banda, la col·laboració de les mútues i Tribunals Mèdics de la Seguretat Social (CRAM) amb el beneplàcit dels sindicats "representatius" en el que anomenen lluita contra l'absentisme, que suposen donar l'alta a persones en situació de ILT sense estar curades i sense que existeixi un control de les causes d'aquest absentisme com són els elevats ritmes de treball, la pressió dels comandaments (MOBBING) per a obtenir majors rendiments i per a aconseguir la submissió sense condicions als seus dictats. Això unit al brutal encariment de l'habitatge i de les hipoteques per efectes de l'encariment dels diners, a més de la majoria d'articles de primera necessitat, està contribuint a empitjorar greument les condicions de vida de les classes treballadores.

Amb tot això, la il·lusió per una democràcia real com la que somiàvem, s'ha esfumat, i els nostres polítics, per a no afrontar la realitat del que prometen en les eleccions ni les solucions que el poble exigim, ens entretenen

amb enfrontaments per xorrades com la unitat d'Espanya i altres per l'estil, com si això fos allò que hauria de solucionar els nostres problemes.

El dolent és que després de trenta anys àdhuc seguim

creient a aquests polítics que tantes vegades ens han enganyat i a aquests sindicalistes que tantes vegades ens han traït i ens segueixen traint, i seguim pensant que tenint més possibilitat de con-

sumir encara que sigui en coses poc útils, tenim millor nivell de vida, i, per a això, seguim pensant que fent més hores extres podem viure millor perquè és més còmode fer-lo així que lluitar per millo-

res salarials i millors condicions de vida, per recuperar els drets que comentàvem anteriorment. També seguim acceptant com a normal que empresaris i usuaris es vulguin enriquir ràpidament gràcies a nosaltres.

A veure si la crisi ens serveix a nosaltres d'alguna cosa. Almenys per a veure clara la teranyina de mentides en les quals ens han tingut embolicats tots aquests anys. Naturalment, quan deixem a les èlits del poder que decideixin sobre el nostre futur ho fan en el seu propi benefici i en el nostre perjudici.

Per tant, si aconseguim que amb la nostra protesta, amb la nostra acció i mobilització, s'implanti el sentit comú, la transparència, la responsabilitat i la participació directa, aprofundint en una democràcia real, farem que les coses canviïn i que l'evolució vagi en sentit contrari del que ha anat tots aquests anys.

Per tant, com contribució a aquesta dinàmica mobilitzadora i al debat social, que des de CGT entenem que s'hauria d'estar donant per a superar la crisi actual, que no és òbviament tasca senzilla, però que ajudaria a prendre mesures que suposin un canvi real, proposem tres principis i set mesures urgents per a superar la crisi i avançar cap a un món nou.

- Quan advertíem, als economistes i als polítics, que era una bogeria establir en el projecte de Tractat de Constitució per a Europa límits al dèficit públic i al deute públic.
- Quan assenyalàvem que desregular els mercats financers era òbviament preparar el desastre econòmic.
- Quan dèiem que privatitzar (i diem, el projecte de privatitzar segueix a plena màquina, amb el projecte europeu de Bolonya quant a universitats, o el recent projecte de la Llei sobre l'ensenyament de Catalunya, o les fundacions i externalitzacions en el tema sanitari, i naturalment, a nivell general, amb les directives de serveis de la UE, i a nivells globals amb el AGCS i l'OMC) els serveis públics, o introduir elements de "mercantilització" en els mateixos, és abocar-se a privar a la ciutadania dels seus drets essencials.
- Quan vam advertir que la independència dels bancs centrals era crear un poder opac, que no trigarà a introduir greus riscos, de connivència amb el poder financer, del com constituïria una espècie de consell general.
- Partíem d'una anàlisi exhaustiva i reflexiva dels problemes que se'ns plantejaven. No se'ns va escoltar, clar. Naturalment, no interessava als financers d'estudis. Els mateixos genis que assenyalen ara que tot era imprevisible. O porten la seva desvergonya a sostenir els errors i no donar-hi solucions, malgrat els excessos que han provocat els seus consells, els seus mentors i financers. La recent reunió del G-20 insisteix a promoure el comerç mundial a través de l'OMC!

Les polítiques (i els consells) d'aquests genis han produït efectes formidables. Per exemple, el PIB (la suma de totes les transaccions) durant 50 anys en els EUA (i 420 anys del PIB d'Espanya i 20 anys del PIB mundial) tot just serien suf-

icients per a cobrir els 675 bilions de dòlars del total de derivats generats, segons el Banc de Pagaments Internacional de Basilea, o Banc central dels bancs centrals, en aquest embolat. Segons ABC-News la suma de rescats realitzats (uns 5 bilions

de dòlars) i previstos (2,5 bilions més) equivalen al total de les despeses combinades del Pla Marshall, la compra de la Louisiana, la guerra de Corea, la guerra de Vietnam i el pressupost total des dels seus inicis de la NASA (David Brooks, corresponal a Nova

York, la Jornada, Mèxic, 25 de novembre de 2008).

I tot això en una situació de gravíssims forats en el deute acumulat ja per l'economia vudú (reducció d'impostos i multiplicació de les subvencions a les grans empreses i als rics). Això

és l'economia per degoteig (o trickle down) que havia de fer arribar la prosperitat a tots, als pobres en últim lloc, clar. D'altra banda, aquest és el resultat del període de menor intervenció de l'Estat, (en benefici de la ciutadania, s'entén) en l'economia de la història.

PRINCIPI DE TRANSPARÈNCIA

Els càrrecs públics i totes les funcions en que s'adopten, o poden adoptar-se, decisions amb transcendència col·lectiva, han de constituir no una forma de poder, sinó una mera funció social. Per tant, la transparència ha de fer-los realment responsables davant la societat.

No es tracta d'una simple formalitat, com en el millor dels

casos, els que exerceixen poder es plantegen, en la pràctica, sinó d'un element veritablement substantiu. I, per descomptat, la transparència no té a veure amb empreses privades encarregades de controlar, en algun aspecte, com auditors, bancs industrials o de qualificació de riscos. Model que ha fracassat miserablement, tal com va revelar l'explosió de la bombolla de les empreses punt.com i acaba de demostrar la bombolla immobiliària.

Es tracta de donar una informació pública, permanent

i completa. Al que han d'afegir-se mecanismes que permetin, a qui ho desitgi, individual i col·lectivament, estar informats adequadament, i exercir un control públic i efectiu, mitjançant mecanismes de rendició de comptes (accounting), podent reclamar davant el poder judicial i les instàncies de control administratiu.

Al mateix temps, es tracta d'evitar que el poder dels diners (un poder privat i, per tant, irresponsable i arbitrari, que a través de l'anonimat, per exemple, dels paradisos fiscals i del secret bancari,

produeix els seus grans desastres) exerceixi la seva influència, greument perjudicial sobre les persones i la societat. Per això, ha de regular-se la "lliure" circulació de capitals i restaurar-se el delictes de fugida de capitals, quan planteja riscos potencialment catastròfics, així com restaurar els controls de canvis, com mecanismes públics d'acció contra la delinqüència organitzada i, al mateix temps, per al control de les finances i la superació de les crisis i del cicle dels negocis.

PRINCIPI DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DIRECTA I APROFUNDIMENT DEMOCRÀTIC

Aquesta crisi, com totes les derivades del cycle dels negocis, ha posat en relleu que qui produeixen els grans desastres són els màxims dirigents de les organitzacions més poderoses, quan se'ls permet actuar en el seu propi benefici, i amb una dinàmica d'incentiu que, per fosca i sense control, els estimula a una cobdícia sense límits. Per descomptat, el fet de crear institucions reguladores independents, en aïllament tecnocràtic segons l'expressió del Banc Mundial, sense control ciutadà, com ha ocorregut amb els Bancs centrals, l'única cosa que produeix, tal com ja havíem advertit repetidament i la crisi ha acreditat més enllà de tot dubte, és un

poder econòmic, o una suma d'interessos públics-privats, que fa cecs als controladors a qualsevol cosa que no sigui el major benefici de les empreses privades, o més encara, dels cleptòcrates que les dirigeixen, en perjudici de la ciutadania en general, dels contribuents, dels clients, dels treballadors i encara dels propis socis i accionistes.

En tot cas, tal com el premi Nóbel d'economia 2001, Joseph Stiglitz, proposa, les instàncies de control, com els Bancs Centrals, i, per extensió, les Comissions de Control dels mercats o de Sectors econòmics estratègics, han de constituir-se amb una participació tripartita de la ciutadania, els usuaris i els treballa-

dors, que són els beneficiaris o almenys els potencials per-

judicats, amb elecció i control directe per part dels col·lec-

tius preocupats.

PRINCIPI DE LLIURE EXPERIMENTACIÓ

O com ho va expressar poèticament el subcomandant Marcos "un món en el qual càpiguen tots els mons". Dit senzillament: fomentar l'experimentació social, oferint als projectes solidaris, tals com cooperatives,

col·lectius de treballadors i experiències comunitàries o tercer sector, almenys, les mateixes facilitats de finançament, ajudes i atenció pública, que reben i han rebut durant tots aquests anys, amb resultats de mediocres a pèssims, les empreses comercials, grans

empreses i transnacionals.

I naturalment estan els serveis públics i les empreses públiques productives. Des del nivell local als nivells superiors, sempre sota control directe dels col·lectius afectats, treballadors, usuaris i per descomptat ciu-

dania, de manera que superin el corporativisme i la burocratització, que han constituït la xacra i l'esquerda que ha permès als representants del projecte neoliberal ficar la unglia entre la ciutadania i convèncer a l'opinió pública sobre la "necessitat" de les privatitzacions.

Al fil d'aquests principis, que han d'impedir la repetició de desastres com l'actual, tant derivats de la crisi, com els que ja existien amb anterioritat, es proposen les següents:

SET MESURES URGENTS

PRIMERA

Creació d'una comissió d'investigació de les circumstàncies i responsabilitats per les insolvències que requereixen salvament a càrrec de l'Estat. Restitució dels fons il·lícits o irregularment sostrets a les empreses salvades. Quan una empresa queda en situació d'insolvència, sigui en un país o internacionalment, s'apliquen procediments que impliquen investigació dels fets, interdic-

ció dels administradors, retroacció dels efectes de la fallida, restitució a la massa de béns dels que han estat distrets de forma irregular.

Quan es tracta d'empreses, com les entitats financeres, que cal salvar amb fons públics, han de depurar-se a més les responsabilitats dels reguladors i les entitats. I, naturalment, quan es destinen fons públics a alguna

activitat, és necessari rendir comptes.

Per què hauria de ser diferent destinar ingents quantitats de diners públics, que hauran de pagar-se a costa de la ciutadania, a salvar determinats negocis, en benefici dels que contribueixen poc, i utilitzen tots els trucs per a contribuir menys, quan existeixen indicis clars de responsabilitat?

SEGONA

Recuperació i enfortiment dels serveis públics i del sector públic. El sector públic constitueix una reserva de força i estabilitat social i econòmica. Al mateix temps que els serveis públics essencials contribueixen, en tota circumstància, a garantir els drets essencials de ciutadania.

a suprimir el control, ha produït una deterioració considerable i ha estat sens dubte un factor que ha contribuït tant a produir com a agreujar la crisi.

Per descomptat, els fons

públics que caldrà gastar per a crear demanda efectiva, que engegui l'activitat paratitzada per la crisi, han de gastar-se en l'enfortiment d'aquests serveis i del propi sector públic, capaç de crear estalvi públic.

TERCERA

Us del dèficit i superàvit, del deute i el crèdit públics, com mecanismes de control de l'evolució econòmica, supressió dels límits al dèficit públic anual i al deute públic acumulat, control públic democràtic i transparent sobre l'evolució econòmica.

El resultat de la situació de predomini del poder privat sobre la ciutadania, que l'Estat, pilotat per tots els polítics que han participat del seu poder en els últims trenta anys, plegant-se a les pressions o participant del projecte neoliberal, és el desastre actual.

Naturalment la "solució" que es deriva de les mesures, fins ara adoptades, és l'aparició

d'una pesada càrrega de deute públic, en benefici privat, que la secta neoliberal intentarà que constitueixi un obstacle insalvable per a atendre a les necessitats socials i mediambientals urgents i ineludibles.

QUARTA

Control dels mercats financers. Supressió dels paradisos fiscals, establiment de controls de canvis, regulació de la circulació de capitals, harmonització de la fiscalitat en l'àmbit estatal i entre Estats, especialment dels inclosos en un mateix espai econòmic —com la UE—.

La competència fiscal entre sobiranes, en virtut del "dret" a la lliure circulació de capitals supo-

sa, o bé una reducció de la fiscalitat per als patrimonis i rendes més mòbils (o sigui els diners, el capital), amb el corresponent increment de la tributació per a altres rendes menys mòbils (o sigui el treball), amb el que paguen més qui menys tenen, o bé la reducció dels recursos públics, el que dificulta o impossibilita atendre a les necessitats més greus i urgents. Fins i tot atendre a aquestes situacions de crisis i depressió.

A això se li afegixen, en el cas dels paradisos fiscals, la cobertura de tot tipus de delictes, especialment els més greus, inclosos tràfics il·legals, de persones i béns, corrupció, màfies o blanqueig de capitals procedents d'activitats il·lícites.

Per descomptat, és imprescindible controlar les transaccions especulatives, i les institucions que les fan possibles, per exemple els mercats de divises, per a això, en els casos que no

procedeixi a través de les altres mesures, un impost sobre transaccions cambiaris (tipus taxa Tobin) pot reduir les tensions monetàries més greus i desinflar el globus dels fons especulatiu globals fora de control.

Per tant, els tractats i organitzacions internacionals, si volem superar la depressió que se'ns ve damunt, han d'incloure aquestes normes.

CINQUENA

Regulació de l'activitat econòmica, enfortiment del tercer sector i, en general, de les activitats socials i econòmiques no comercials. Estudi de l'aplicació de possibles sistemes de renda bàsica. Establiment d'un salari mínim i d'un salari màxim (aquest representaria un múltiple d'aquell). Repartiment del treball amb la reducció de la jornada laboral (d'entrada, a 35 hores) en la quantitat que sigui necessària fins al repartiment real del treball, sense disminució dels sous i amb l'eliminació total de les hores extres. Tota empresa amb amenaça de tancament, deslocalització o ERO ha de possibilitar la seva cessió al col·lectiu de treballadors i treballadores amatents a fer-se

càrrec de la seva viabilitat i producció, amb ajuda pública per al seu reflatament i assessorament. Eliminació dels obstacles a les dones i als sectors socials discriminats.

Naturalment, la "llibertat" econòmica, en situacions d'asimetria o desigualtat decisiva, no és res més que el desenvolupament del poder dels diners, l'esclavitud de la majoria en benefici d'uns pocs rics i dels seus instruments corporatius. Això és un fet banalment obvi des d'Aristòtil fins els nostres dies.

Per tant, la regulació suposa la llibertat efectiva dels més i un principi garantista dels drets de ciutadania.

Per descomptat, el problema de fons és un problema ètic. Un problema de valors. I en el fons del fons, l'existència de programes d'incentius absurds, fomentats pels seus beneficiaris, que determinen dinàmiques socials torçades en perjudici de les grans majories. Per descomptat, processos com el de Bolonya, que pretenen deixar reduït l'ensenyament superior a un mecanisme de promoció dels valors crematístics (dels diners), van en la pitjor de les direccions possibles.

Naturalment, per contra, l'existència de sectors i mitjans de vida no crematístics (no basats en els diners i/o en el mercat de treball) suposa un reforçament pràctic d'aquests valors solida-

ris. Al mateix temps la superació de les discriminacions implica integrar valors (per exemple, valors femenins).

Es tracta d'introduir millors

incentius, en un nou enfocament ètic, que moguin a la solidaritat. Però primer de tot és la llibertat, a ningú se l'obliga, un món en el qual càpiguen, folgadamente, tots els mons.

SISENA

Producció desmaterialitzada, producció en proximitat, sobirania alimentària, agricultura ecològica, energia alternativa, decreixement.

Es tracta de fer en bona mesura possible la solució interna de les situacions crítiques, superant el xantatge derivat de la globalització neoliberal.

Si és greu la deslocalització d'activitats de les empreses transnacionals, i de les nacionals també, i encara ho és més el xantatge permanent a que sotmet als propis treballadors, i a les institucions col·lectives, el que condueix a la pèrdua permanent de la pròpia dignitat i a

la subvenció perpètua, encara ho és més en període de crisi i depressió.

I ho és perquè els recursos que es posen en mans del públic, a través del dèficit i de l'endeutament, poden ser aspirats per la competència exterior que, faltant harmonia de les institucions, actua en contra dels espais on la ciutadania i els treballadors han aconseguit drets.

De tal sort que únicament les mesures globals podrien ser eficaces. I ja hem vist el que, faltant una enèrgica mobilització ciutadana i consciència pública, podem esperar de les reunions

dels governs, almenys dels del G-20. O sigui menys que res.

De fet les úniques mesures que van més enllà de la retòrica

són una "superació" de les inhibicions que el moviment altermundista va imposar al desenvolupament de les liberalitzacions que l'OMC ha imposat, amb el que les coses poden empitjorar, i molt. En tot cas els alts funcionaris que escriuen la "lletra petita" dels tractats, profundament lligats als interessos privats, es pleguen fàcilment a les pressions de les transnacionals i els rics cobejosos.

Clar, el problema és que els polítics, sigui en l'àmbit d'un Estat o en l'internacional, tenen una excusa perfecta, en el règim actual, doncs l'increment de productivitat, destinada a l'a-

umulació privada, fa imprescindible el creixement econòmic simplement per a mantenir el mateix nivell d'ocupació.

Per descomptat, la caiguda d'activitat provocada per la crisi, de manera desordenada, és el problema.

La solució és la reducció ordenada dels consums (decreixement), garantint les necessitats bàsiques i millorant la situació dels desfavorits, al mateix temps que s'estableixen uns incentius sans per a l'activitat social. D'aquesta manera se substitueix el creixement econòmic com objectiu, per l'augment del benestar.

SETENA

Desglobalització neoliberal, globalització solidària. D'una banda, cal modificar l'arquitectura global, de manera que sigui la ciutadania, i no els plutòcrates, qui adoptin les decisions. Perquè, no ens enganem, quan és qüestió d'interessos, qui adopten les decisions ho fan gairebé sempre, per no dir sempre, en benefici propi. Naturalment, el que cal refundar són les Nacions Unides, on el que han de ser representats són els interessos de la ciutadania, els interessos comuns de la humanitat.

I per descomptat, fer-nos conscients que deixem que uns altres decideixin sobre els interessos comuns, ho faran en el seu propi benefici en perjudici dels que no han participat. O, dit d'una altra manera, si lliurem a un demostrat lladre la clau de la nostra casa i li diem on tenim les coses valuoses, ens estranyarem després que ens robi?